

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

6. Secunda ratio principalis ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

bile ut possibile non est ab alio, sed à se, (sed non est negatio à se, quia si talis esset, esset quid imperfectissimum à se, ac proinde non potest esse Deus, quia Deus est à se positivum ens perfectum, &c. unde si Deus licet esset à se non esset positivum ens nullo modo esset Deus, sicut vacuum quod est supra celum, licet sit à se, quia est negatio, & non positivum non potest dici quod sit Deus) & est positivum possibile: ergo Deus, quod est falsissimum.

128 Si autem illud possibile est quid realiter distinctum ab ipso intellectu divino, interrogo an sit creatura an Deus? si Deus: ergo duplex Deus realiter distinctus datur à parte rei, quorum unus sit intra intellectum alterius, quod est contra fidem catholicam dicentem: *Credo in unum Deum*, & præterea redeunt omnia argumenta, quibus demonstratur possibilitatem creaturarum non esse Deum, sive sit distinctus, sive idem, sive creatura: ergo producta à Deo per intellectum ab æterno, quod est falsum, quia omne creatum, quod fecit Deus fecit in tempore, in principio enim creavit Deus celum, & terram. Præterea quia si est creatura producta per intellectum divinum: ergo per actionem transcendentem à Deo ad creaturam producta est talis creatura: ergo talis creatura est extra causam, quia productio extrahit rem extra illam: ergo est extra Deum talis creatura, ac proinde extra divinum intellectum: ergo non est intra illum, imò si est intra Deum, & in ipso Deo non potest esse creatura, quia ut definitum est ab Eugenio in Concilio. Remensis contra Gilbertum Porretanum, omne quod in Deo est Deus est.

129 Dices esse tantum denominationem extrinsecam ab intellectu divino.

130 Contra: ergo creatura, quæ denominatur non est in ipso intellectu, alias non extrinsece denominaretur. Præterea quia denominatio extrinseca realis à parte rei non distinguitur à forma denominante, quæ intrinsece est in vno, & aliud extrinsece denominat, ut dexteritas respectu columnæ dexteræ: ergo hoc est: intelligibile, seu intelligibilitas non distinguitur à parte rei ab ipsa divina intellectione quæ intrinsece est in divino intellectu, quæque ut dicatur extrinsece denominare debet habere aliquid extra se quod extrinsece denominet supra quod cadat denominatio, & quod supponatur ad talem denominationem tanquam subiectum illius, ratione cuius subiectum talis denominationis non constituitur in suo intrinseco esse à tali forma denominante, sicut v.g. dexteritas habet extra se columnam, quæ distinguitur secundum suum esse intrinsecum ab ipsa dexteritate, & denominatione extrinseca, & supponitur tanquam subiectum materiale tali denominationi, & concreto, resultante ex ipsa, omnis enim materia præsupponitur concreto, ratione cuius non constituitur columna in esse intrinseco columnæ, licet in esse extrinseco dexteræ constituitur à dexteritate. Tunc sic, possibile per vos extrinsece denominatur in esse intelligibilis ab intellectu divino: ergo talis denominatio cadit supra ipsum possibile tanquam forma extrinseca supra subiectum extrinsecum, ut ex ipsis resultet concretum extrinsecum: ergo tale possibile ut possibile, præsupponitur tanquam subiectum materiale denominationi illi, aut esse extrinseco proveniente ab intellectu divino: ergo tale possibile, quod ita supponitur ut subiectum, licet in esse intelligibilis extrinseci constituitur

à Divino intellectu, non tamen in esse possibilis præsupposito intelligibilitati extrinsece, proveniente ab intellectu; de illo igitur possibili interrogo an sit à se, vel ab alio? non ab alio ut probatum est: ergo à se, si à se, vel positivum, vel negatio, aut non positivum; si non positivum, vel quod intendimus; si positivum: ergo datur ab æterno actu aliquid positivum à se, distinctum à Deo extra Deum, ac proinde increatum, imparticipatum, & per consequens primum, & non secundum ens: ergo distinctus Deus à Deo, quod est hæreticum.

Deinde, quia quando forma denominans extrinsece non producit, neque subiectum talis formæ producit, nullo etiam modo producit concretum ex illis, v.g. quia intellectio divina non producit, quæ est forma denominans Deum intellectum, & ex alio capite Deus, qui intelligitur ab ipso intellectu divino, non producit similiter ab intellectu divino, non producit divinam essentiam intellectu, seu Deus cognitus absolute: atqui intellectus, qui denominat possibile in esse intelligibilis nullo modo producit, neque possibile producit, quod denominatur ab intellectu: ergo totum concretum ex intellectu, & ex possibili, videlicet intelligibili nullo modo producit ab intellectu divino in esse intelligibilis.

SVBSECTIO VI.

Secunda ratio principalis ponitur.

131 **Q**uia si esse possibile creaturarum esset actu positivum, sequeretur Deum nihil creasse, nec posse creare ac per consequens nihil posse annihilare: sed hoc est falsum: ergo illud ex quo sequitur. Minor est de fide, ut patet ex illo, *In principio creavit Deus celum, & terram, &c.* & ex capite *Firmiter de summa Trinitate, & fide catholica*, ubi definitur ex nihilo creatam fuisse naturam Angelicam, quod de propria creatione debet intelligi, secundum communem sensum totius Ecclesiæ. Maior sic probatur, quia Deus produciens Angelum, v.g. solum posset producere illum, secundum existentiam supponens in illo esse positivum simpliciter essentia ab æterno quod est principaliter esse: ergo non produceret quod est totaliter, & ex nihilo simpliciter, & quando destrueret aliquid illud, non destrueret in nihilum, quia remaneret post destructionem illius necessario essentia positiva actualis, nem illius necessario essentia positiva actualis, quæ possibile positivum est necessarium, quod nullo modo potest destrui: ergo res non crearetur ex nihilo, ut nihil illius quod constituit intrinsece id quod creatur præsupponatur, quia alias si præsupponitur, non sit ex nihilo; sed ex aliquo ente positivo simpliciter, & absolute præsupposita fiet, id est ex essentia positiva actuali, quæ præsupponitur; essentia enim comparata, cum existentia principaliter esse est; unde si producit non producit secundum totum, quod habet, sed potius solum secundum aliquid sui minus principale, scilicet secundum existentiam: sed id quod creatur, quia totaliter producit, debet fieri secundum totum intrinsecum quod habet: ergo non creatur aliquid.

Nec annihilatur, si quidem destructa existentia

Quæst. II. Quid sit possibile, an positivum? 463

ria principaliter esse creaturæ remanet, quod est esse essentia actuale, & positivum; unde talis descriptio rei, non in nihilum redit, sed potius in aliquod principaliter rei desinere: ergo nullo modo annihilaretur.

134 Confirmatur hoc totum, quia ideo non annihilatur equus, g. dum destruitur licet principaliter esse equi destruitur, quod est totum compositum, & inter partes, quæ est perfectior, nempe forma, prout vnita subiecto, quia aliquid equi, & hoc imperfectius, & minus principale, materia nimirum prima constitutiva inadæquate remanet, & persistit post corruptionem equi. Item productio equi, non est creatio, licet producatur de novo equus, & ex partibus vnio, & forma, quia non producit totaliter equus secundum omne quod datur in equo intrinsece constitutum illius, videlicet secundum materiam primam, quia illa quæ est minus principale constitutum equi præsupponitur, ac proinde non producit per illam actionem per quam producitur totus equus, & ideo non est totalis productio.

135 Evidentius videtur, descriptio panis in consecratione hostiæ secundum certissima principia D. Thomæ non est annihilatio, licet destruitur tota substantia panis, tam quoad materiam quam quoad formam, & vnionem substantialem, seu nexum inter vitamque partem, & hoc ex eo tantum quod licet non remaneat aliquid substantiæ panis intrinsece constitutum illius in esse substantiæ, nihilominus remanet aliquid panis saltem accidentale, accidentia nimirum, quæ comparata cum forma, materia, & essentia positiva illius sunt maxime extrinseca, & ratio est, quia quomodocunque illa sint, sunt aliquid panis; unde quando destruitur per illam desitionem non desinit omne quod pertinet ad panem quomodocunque sive accidentaliter, sive essentialiter cum remaneat aliquid pertinens ad illum, accidentia nimirum, & ideo non est destructio totalis, & per consequens non est annihilatio.

136 Atqui destructa essentia Angeli, quæ imperfectius quid est, & minus principale comparata cum essentia positiva remanet tota essentia Angeli, quæ principalior est in constitutione Angelis, sola illa essentialiter, & quidditative constituit Angelum: ergo descriptio Angeli secundum vestra principia non est descriptio totalis, sed solum accidentalis, & non essentialis; siquidem solum desinit essentia, quæ aut est modus, aut accidens essentia in vestra sententia: ergo descriptio illa non est annihilatio. Item amplius declaratur hoc, nam ex eo quod destruitur modus inhærentiæ, in quantitate Eucharistiæ, vel ex eo quod destrueretur substantia humanitatis Christi remanente tota natura, non dicitur annihilari quantitas, & naturam hominis, quia remanet essentia quantitatis, & hominis, quæ est humanitas: imo si quantitati, & accidentibus separatis in Eucharistiâ tribueret Deus per creationem vnionem accidentalem ad subiectum, vt multi neoterici probabiliter iudicant. Item si Deus poneret humanitatem Petri sine omni substantia, & potest illi tribueret substantiam per creationem, neque accidentia illa vnita, neque humanitas Petri, diceretur creata ex vi illius actionis, quia ante illam præsupponuntur accidentia, & humanitas secundum essentiam, & naturam, ratione cuius nullo modo potest dici ex vi illius actionis totaliter produci humanitatem, & acciden-

tia. Item si Petro per creationem tribueretur aliquod accidens, vel modus, non diceretur absolute Petrus creatus, sicut nec diceretur annihilatus Petrus, ex eo quod desinere existente Petro talis modus, imo qui ita loqueretur irrisionis dignus esset, cuius ratio evidens est, quia ante productionem illius modi vel accidentis supponitur tota essentia, & natura Petri, quæ per talem productionem non producit: sed ante omnem productionem Dei per vos præsupponitur tota essentia rei, quæ à Deo non producit: cum solum producat modus existentia, & quando destruitur res permanet post destructionem tota essentia, & solum desinit existentia, quæ est modus, aut accidens essentia: ergo nulla res potest creari à Deo, quia non potest totaliter produci, aut ex nihilo fieri ab ipso, cum ex aliquo fiat, & principaliori, scilicet ex tota essentia præsupposita. Neque vlla potest annihilari ab ipso, cum non possit totaliter destrui nec desinere aut abire in nihilum; siquidem tota essentia permanet post destructionem, solum destructo modo, & accidenti essentia quod est existentia, unde in aliquid abit, & desinit, scilicet in possibilitatem actualem positivam, quæ tota essentia à vobis dicitur.

Dices possibilitatem illam actualem positivam non esse aliquid simpliciter, sed solum aliquid secundum quid, & hoc sufficere vt producatur res ex nihilo simpliciter, ac proinde vt creetur, & per consequens possit annihilari.

Sed contra, si semel concedatur quod possibilitas sit aliquid positivum, sine dubio possibilitas erit aliquid simpliciter: ergo nulla est solutio. Probatur antecedens, possibilitas Petri v. g. est essentia Petri, sed essentia Petri non solum est aliquid simpliciter, sed potius principaliter esse simpliciter, imo comparatum cum existentia est totum esse simpliciter, quia existentia ex eo quod sit modus, aut accidens essentia est tantum esse secundum quid: ergo possibilitas Petri actualis positiva, est aliquid simpliciter; maior est sententia adversariorum, quam impugnamus, minor est evidens ipso lumine naturæ.

Et si dicant adversarii, quod possibilitas Petri non est essentia Petri, in primis sibi ipsi opponuntur, quia ipsi asserunt essentiam creaturæ esse ab æterno necessariam: sed possibilitas creaturæ est solum ab æterno necessaria: ergo possibilitas creaturæ est essentia illius: ergo negant id quod affirmant; deinde contra illos efficacius argumentor: ergo essentia Petri non fuit possibilis quod est absurdum, quia si non esset possibilis, vt sæpe diximus, non produci actualiter: ne ergo hæc absurda sequantur, dicendum est essentiam Petri esse possibilem, habereque suam possibilitatem: ergo possibilitas Petri est essentia Petri, quod patet manifeste, quia id quod constituit essentialiter aliquid est de essentia illius: sed possibilitas constituit essentialiter Petrum: ergo est de essentia Petri. Mino sic probatur, quia id per quod aliquid distinguitur essentialiter ab alio, constituit ipsum essentialiter: sed Petrus distinguitur à chymæra, seu re impossibili, per possibilitatem, quia possibile per possibilitatem differt ab impossibili, & constituitur in esse talis, sicut rationale differt ab irrationali & bruto, & constituitur in esse talis per rationalitatem: ergo Petrus per possibilitatem constituitur essentialiter, ac proinde possibilitas erit essentia Petri: sed essentia Petri est aliquid simpliciter: ergo possibilitas

tas Petri est aliquid simpliciter: minor est evidens, quia essentia Petri est res substantialis, actualis, & positiva: sed res substantialis, &c. est aliquid simpliciter: ergo essentia Petri est aliquid simpliciter: sed res producit ex sua essentia: ergo producit ex aliquo simpliciter, ac proinde non producit ex nihilo, & sic non creabitur.

Dices essentiam actualem esse simpliciter ens, non vero essentiam possibilem.

¹⁴⁰ Sed contra, quia per vos essentia actualis est eadem essentia possibilis formalissime: sed essentia actualis est simpliciter ens, & aliquid: ergo essentia possibilis est simpliciter ens. Maior est sententia adversariorum, & si aliquis neget illam, colligatur contradictoria eius: ergo essentia actualis, & possibilis non sunt eadem essentia formalissime: ergo est distincta essentia actualis à possibili: ergo v. l. essentia actualis fuit possibilis, vel non fuit possibilis: si fuit possibilis: ergo essentia actualis, & possibilis est eadem formalissima essentia: si non fuit possibilis: ergo repugnat produci: ergo ut hoc non dicatur dicendum est essentiam actualem, & possibilem esse eandem formalissimam essentiam: sed essentia actualis est ens, & aliquid simpliciter: ergo & essentia possibilis est ens, & aliquid simpliciter. Minor est evidens, alias enim nullum dabitur quod sit ens simpliciter, quia omne ens aut est actuale, aut possibile: sed possibile non est ens simpliciter per vos: ergo ens actuale est ens simpliciter: ergo & ens possibile est simpliciter. Patet consequentia evidenter in vestris principiis, quidquid convenit alicui essentialiter in quocumque statu illi debet convenire, & predicari de illo tale predicatum: sed essentia Petri convenit essentialiter esse ens simpliciter: ergo in quocumque statu convenit essentia Petri esse ens simpliciter: ergo essentia in statu possibilitatis convenit essentialiter esse ens simpliciter. Patet consequentia, status possibilitatis secundum adversarios est status accidentaliter respectu essentia rei, ita ut eadem essentia formalissime sit sub statu possibilitatis, & actualitatis: sed quod convenit rei essentialiter per vos convenit illi sub quocumque statu accidentali: ergo essentia Petri convenit essentialiter sub statu possibilitatis esse ens simpliciter.

¹⁴¹ Confirmatur, ideo secundum adversarios ut contra nos argumentantur esse animal rationale simpliciter convenit Petro, non solum sub statu actualitatis, sed etiam sub statu possibilitatis, quia animal rationale convenit essentialiter Petro, & ideo existentia non convenit Petro, sub statu possibilitatis, quia existentia secundum adversarios convenit accidentaliter Petro, imo ideo colligant, ut ipsi asserunt, evidenter existentiam accidentaliter convenire Petro, quia non convenit illi in omni statu in quo est ipse Petrus: sed essentia Petri convenit per vos, essentialiter esse ens simpliciter: ergo illi debet convenire sub quocumque statu, vel à contrario scilicet si essentia Petri non convenit sub quocumque statu esse ens simpliciter, non convenit illi essentialiter. Ex quo ulterius sequitur evidenter Petro non convenire essentialiter esse substantiam, corpus, vivens, animal, &c. quia quotiescunque de aliquo subiecto negatur aliqua ratio superior sub ea ratione, qua negatur de illo ratio superior, negatur de ipso omnes rationes inferiores contentae

sub illa ratione superiori: sed de essentia Petri negatur, quod sit essentialiter ens simpliciter, quod est ratio superior: ergo etiam negatur de essentia Petri quod essentialiter sit substantia, corpus, vivens, animal, homo, quae sunt rationes inferiores contentae sub ratione superiori entis. Maior est evidens lumine naturae, & ideo est evidens haec consequentia, Petrus non est animal: ergo non est homo. Minor est sententia, quam impugnamus: consequentia inferitur manifeste, & est absurdissima, quia Petrus essentialiter est animal, vivens, corpus, &c. ergo etiam est essentialiter ens simpliciter.

Et si dicas esse ens simpliciter convenire essentiae rei in statu actualitatis, & ratione illius.

Sed contra: ergo illi convenit accidentaliter esse ens simpliciter. Patet consequentia, quod convenit rei ratione status actualitatis, & existentiae convenit illi accidentaliter: sed essentia Petri convenit esse ens simpliciter ratione status actualitatis, & existentiae: ergo essentia Petri convenit accidentaliter esse ens simpliciter. Maior est evidens in sententia contraria, ideo enim contingentia convenit accidentaliter essentiae Petri, quia convenit illi ratione status actualitatis, & existentiae, & ratio est evidens in metaphisica, quia quicquid convenit alicui subiecto ratione alicuius accidentis, convenit illi accidentaliter, sicut quia Petro convenit disgregare visum ratione albedinis, quae est accidens, convenit etiam illi accidentaliter disgregare visum: sed per vos essentia Petri convenit esse ens simpliciter ratione status actualitatis, & existentiae, qui per vos est accidens respectu essentiae Petri: ergo convenit illi accidentaliter esse ens simpliciter quod est absurdum ut probatum est, qui si esse ens simpliciter non convenit Petro sub statu possibilitatis: ergo in illo statu datur negatio entis simpliciter: ergo quicquid est in statu possibilitatis, est negatio. Patet consequentia, quando in aliquo subiecto datur negatio entis simpliciter, quicquid est in illo subiecto est negatio: sed in ente possibili datur negatio entis simpliciter: ergo quicquid est in illo est negatio. Maior, meo videri, est lumine naturae nota, ideo enim quicquid est in cecitate est negatio, quia in cecitate est negatio entis simpliciter, & ideo non est negatio quicquid est in caeco, quia in caeco non datur negatio entis simpliciter, quia ad minus subiectum non dicit negationem entis simpliciter: sed in possibili est negatio entis simpliciter: ergo quicquid est in possibili est negatio, quod nos intendimus; ex quo sequitur alia implicatio interminis in sententia contraria, quia aliquid quod est actuale, non fuerit possibile, quia illud quod est ens actualiter, & simpliciter non est simpliciter quod est possibile formaliter non est simpliciter ens, quia est negatio entis simpliciter: ergo illud quod est actuale, non est illud quod fuit possibile. Patet evidenter consequentia, quando aliquibus conveniunt praedicata essentialiter distincta, actuali conveniunt praedicata essentialiter distincta: ergo distinguuntur essentialiter. Maior constat ex dictis supra: minor probata est iam: consequentia manifeste colligitur, & est contra totam doctrinam contrariorum, & contra praecipuum fundamentum, quo moventur ad asserendum ens possibile consistere in positivo.

Dices

Quaest. II. Quid si possibile, an positivum? 465

143 Dices quod possibile in quantum opponitur impossibili, est ens simpliciter; at vero in quantum opponitur enti actuali est non ens simpliciter, & negatio.

144 Sed contra primo, quia essentia rei est invariabilis quocunque modo sumatur; nam quantitas respectu cuiuscunque semper est accidens; ergo possibile, vel est positivum vel negativum, quocunque modo sumatur.

145 Contra secundo, & sumo possibile comparatum cum ente actuali; vel possibile opponitur enti actuali, privative; vel contradictorie, vel contrarie metaphysice ut opponitur equo, & homo, materia, & forma; si primum absolute, & simpliciter est quid negativum, cum quocunque comparatur. Probatur consequentia, illud quod opponitur contradictorie vel privative alicui enti positivo, est negativum formaliter, & intrinsece, & si opponitur alteri negationi non potest esse positivum, neque opponi alteri negationi contradictorie vel privative: sed possibile formaliter, & immediate opponitur contradictorie alicui positivo: ergo in se formaliter intrinsece est quid negativum, & si opponitur alicui negationi, non potest esse positivum, neque opponi illi negationi contradictorie vel privative. Maior est evidens lumine naturae, nam quia non homo (& loquor de illo non infinitanter: sed negative) opponitur contradictorie homini qui est terminus positivus essentialiter, & intrinsece est negatio etiam si comparatur cuicumque negationi, & sic non potest esse quid positivum, neque opponi alicui negationi contradictorie, & quia cæcitas opponitur privative visui, est formaliter, & intrinsece quid negativum, & etiam si comparatur non visui quæ est negatio visus existens in lapide; non est quid positivum neque opponitur contradictorie illi, alias etiam ego dicam quod cæcitas quatenus opponitur visui, sit quid negativum, & quatenus opponitur non visui, sit quid positivum, & etiam non visus quatenus opponitur visui potest dici quod sit quid negativum, & quatenus opponitur cæcitati sit quid positivum, & sic nulla erit negatio quæ non sit quid positivum, quod falsissimum est, quia negatio, & positivum distinguuntur à parte rei, quod si aliqui dixerint quod duæ negationes possint opponi contradictorie, nihilominus de duobus positivis, nemo ita deliravit ut hoc dixerit: ergo si possibilitas opponitur contradictorie, aut privative enti actuali erit in se formaliter, & intrinsece quid negativum, & etiam si comparatur cum impossibili, non erit quid positivum, neque opponetur contradictorie illis.

146 Dices quod possibile, non opponitur contradictorie, neque privative immediate enti actuali: sed mediate, & sic poterit esse quid positivum comparatum cum impossibili.

147 Sed contra, & est secunda pars principalis consequentiae: ergo vel possibilitas ratione sui, & immediate non opponitur enti actuali: sed ratione alicuius negationis vel privationis sibi superaddita. Tunc sic: ergo possibilitas adhuc in quantum opponitur enti actuali non est quid negativum, Patet evidenter consequentia, quia quando aliquid opponitur alicui positivo media aliqua negatione sibi superaddita, necessario illud est quid positivum adhuc comparatum illi positivo cui opponitur: sed possibilitas opponitur

enti actuali: ergo est quid positivum media aliqua negatione sibi superaddita: ergo possibile adhuc ut comparatum cum ente actuali est quid positivum. Maior meo videri est evidens; nam ideo homo est quid positivum adhuc in quantum opponitur equo, quia opponitur illi media aliqua negatione sibi superaddita, & etiam aer tenebrosus adhuc comparatus luci est quid positivum, quia opponitur luci per aliquam negationem sibi superadditam; & non dico quod aer tenebrosus in quantum tenebrosus formaliter sit quid positivum: sed aer tenebrosus materialiter sit subiectum tenebrarum, quod est aer, & ratio est, quia si subiectum tenebrarum esset quid negativum, non indigeret aliqua negatione sibi superaddita ut negaret lucem; quæ est quid positivum. Minor est sententia, quam impugnamus; asserunt enim quod negatio, quæ datur in possibili respectu actualis existentiae, est privatio quæ necessario supponit aliquod subiectum: ergo possibile adhuc ut comparatum enti actuali est quid positivum: sed hoc est absurdum, ut probatum est, & quod intendunt fugere, qui ita respondent, ne cogantur dicere, quod res necessario producit ex aliquo positivo, & per consequens, quod nulla res potest creari: sed Angelus v. g. creatur: ergo possibilitas Angelus est negatio, & non aliquid positivum.

Dices, quod etiam si possibile dicat negatio 148
nem entis, nihilominus non est non ens, & negatio, sicut etiam si homo pictus dicat negationem hominis veri, nihilominus non est negatio.

Sed contra; quia ideo homo pictus non est ne- 149
gatio, quia non dicit negationem omnis entitatis: sed possibile per vos dicit negationem omnis entitatis: ergo possibile est negatio. Minor probatur, vel possibile dicit negationem alicuius entis, solum existentis in Petro, v. g. vel dicit negationem omnis entis existentis in Petro; sed non potest dicere negationem solum alicuius entis, quin dicat negationem omnis entis existentis in illo: ergo dicit negationem omnis entis existentis in Petro. Minor probatur, quod dicit negationem alicuius entis existentis in Petro: (& loquor de ente, quod sit essentia, & existentia) dicit necessario negationem omnis entis existentis in Petro: ergo si possibile dicit negationem alicuius entis existentis in Petro, dicit etiam negationem omnis entis existentis in illo: Antecedens meo videri est evidens; in principiis sententiae, quam modo impugnamus; nam, qui ita respondet, asserunt essentiam, & existentiam non distingui: sed quod dicit negationem alicuius entis necessario dicit negationem omnium, quæ identificatur cum illo: ergo quod dicit negationem existentiae Petri dicit negationem essentiae ipsius; unde negatio existentiae Petri erit negatio essentiae ipsius: ergo erit negatio omnis entis. Patet ultima consequentia quia vel illud ens positivum quod diceret possibile formaliter remaneret producto Petro; vel non remaneret; si remaneret, ergo esset essentia Petri: ergo non diceret negationem essentiae Petri, quia nihil dicit negationem sui ipsius: ergo neque diceret negationem existentiae Petri propter rationem dictam: ergo non remanet posita existentia Petri: ergo non est quid positivum. Patet ultima consequentia, illud non est positivum cui repugnat existere: sed illud quod dicit possibile, & quod

N n vocatur

vocatur positivum ab adversarijs, ita se habet ut repugnet existere, quia adveniente existentia destruitur: ergo non est positivum.

150 Si autem respondeas etiam si possibile sit positivum rem creari, quia fit ex nihilo existentia, etiam si fiat ex aliquo essentia. Contra, quia esse essentia creatura ante coniunctionem cum esse existentia, vel est simpliciter nihil vel simpliciter aliquid positivum, non enim potest excogitari medium inter hæc extrema, cum opponantur contradictorie: si simpliciter aliquid: ergo nulla creatura absolute ex nihilo producta est: sed potius ex aliquo essentia, tanquam ex potentia quadam positiva existentia producta erit: unde sicut generatio hominis facta ab alio homine, non est simpliciter ex nihilo hominis: sed ex aliquo materia simul concurrente, & præsupposita ad actionem illam productivam hominis, ita similiter nec productio creaturarum, secundum esse existentia erit absoluta productio ex nihilo, sed potius ex aliquo: ne ergo hæc sequantur dicendum est possibilitatem non esse aliquid positivum, sed negationem.

SVBSECTIO VII.

Alia solutio Adversariorum oppugnatur.

151 **A**liter alij respondent dicentes absolute creaturam creari, fierique ex nihilo, esto secundum esse essentia positivum præsupponatur productioni existentia, quia quando creatio dicitur productio rei ex nihilo, solum est medio tollitur ex vi illius definitionis causa materialis receptiva, & ex qua res educatur: non vero præsuppositum esse alterius rei ad alteram quæ per actionem creativam producat, quare cum esse essentia creatura non sit potentia subiectiva vel receptiva existentia, sed solum potentia obiectiva, fit ut quantumvis esse essentia actuale, & positivum præsupponatur ad esse existentia, seu productioni illius, creatura non dicatur absolute fieri ex aliquo sui, sed ex nihilo.

Sed contra, quia existentia in sententia contraria recipitur in essentia, ac proinde est potentia receptiva, & non solum obiectiva illius: ergo nulla est solutio: antecedens constat primo, quia ideo probant adversarij essentiam, & existentiam distingui, quia si essentia, & existentia non distinguerentur, existentia esset irrecepta, quod reputant maximum absurdum ut videre est in *questione. Vtrum essentia distinguatur ab existentia*: ergo existentia recipitur in essentia: ergo essentia est causa materialis illius: ergo illud quod de novo producit non creatur, quia producit ex aliquo subiecto, unde Angelus nullo modo creabitur, quia neque creatur ratione essentia, illa enim per vos est improductibilis, neque ratione existentia, quia illa producit ex aliquo subiecto.

152 Secundo probatur idem antecedens, existentia in sententia Thomistica denominat, actuat, & perficit essentiam intrinsicè constituendo ipsam extra causas: ergo recipitur in illa intrinsicè tanquam in subiecto. Probatur consequentia, omnis actus, & perfectio recipitur intrinsicè tanquam in subiecto in re, quam perficit, actuat, & constituit: sed existentia perficit, actuat, & constituit intrinsicè essentiam extra causas: ergo recipitur in-

trinsicè in illa tanquam in subiecto dependendo ab ipsa in esse fieri, & conservari: ergo educitur, quia educio est fieri dependenter ab aliquo tanquam à subiecto.

Tertio essentia, & existentia, ut asserit Alberti-
153 nus, componunt: ergo existentia recipitur in essentia tanquam in causa materiali illius. Probatur consequentia, omnis compositio aut est per modum continuationis, aut est per modum actus, & potentia: non est per modum continuationis: ergo est per modum actus, & potentia: sed in compositione per modum actus, & potentia, potentia est subiectum actus, & actus recipitur in potentia tanquam in subiecto, & causa materiali, sive talis compositio sit accidentalis, sive substantialis, ut videre est in compositione equi ex materia, & forma, & in compositione albi ex albedine, & pariete. Probatur minor, compositio per modum continuationis est solum in genere intensivo, vel in genere extensivo: neque est per modum intentionis, neque per modum extensionis: ergo nullo modo est compositio per modum continuationis. Maior procedit à sufficiente enumeratione compositionum per modum continuationis: imo si in rigore esset loquendum, sola compositio extensiva, est per modum continuationis, quia intensiva reducit ad compositum per modum actus, & potentia. Probatur minor, omnis compositio intensiva, est propria qualitatibus: sed multa componuntur ex essentia, & existentia non potest esse per modum intentionis. Maior est sententia omnium Doctorum, cum Aristotele, qui *cap. de Substantia*, asserit substantiam non suscipere magis, & minus, & *cap. de Qualitate*, asserit, qualitatem suscipere magis, & minus, & ut explicant omnes Doctores, suscipere magis, & minus nihil est aliud, quam rem esse capacem intentionis, vel dicant adversarij, quo alio argumento esset convincendus qui diceret hominem componi intensive, quatenus componitur ex natura, & substantia, & per consequens Christum Dominum esse intensive compositum: ergo compositio per modum intentionis est propria qualitatibus. Minor præcipua est evidens, quia Angelus secundum adversarios componitur ex essentia, & existentia: sed Angelus non est qualitas: ergo non omnis compositio ex essentia, & existentia est in qualitatibus.

Deinde compositio ex essentia, & existentia, non potest esse per modum continuationis, quia hæc est propria rei materialis, & ad minus est in ordine ad locum extensum in sententia ipsorum adversariorum, & ideo ipsi negant qualitates spirituales posse continuari extensive: sed Angelus non est res materialis, neque extensus in ordine ad locum: ergo non componitur extensive, quatenus componitur ex essentia, & ex existentia: ergo solum restat quod compositio per modum actus, & potentia sit, quæ fit ex essentia, & existentia, quod etiam amplius videtur, quia partes determinatæ componentes unum per modum continuationis talis conditionis sunt, ut saltem divinitus in visum divisæ, & separatæ possint conservari: sed per te, quamvis esse essentia possit separatim ab esse existentia persistere, non tamen potest nec divinitus esse existentia conservari separatim ab essentia: ergo non vniuntur inter se per modum continuationis. Maior inductione facit.